

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „NICOLAE IORGA”

STUDII ȘI MATERIALE

DE

ISTORIE MEDIE

VOL. XXXIII, 2015

S U M A R

ORIENTALIA

VICTOR SPINEI, <i>Vânătoarea la mongoli în epoca mării expansiuni în Eurasia</i>	9
ANCA POPESCU, <i>Dobrogea în epoca otomană: kazaua Hârșova (sec. XVI)</i>	85

CRUCIADĂ TÂRZIE, CONFRUNTĂRI ȘI DISCURSURI POLITICE

OVIDIU CRISTEA, <i>„Inonderiano tutti doi la turchia como un mare”: lumea creștină, Persia și proiectele anti-otomane într-un episod din secolul al XVI-lea</i>	113
MARIAN COMAN, <i>The Ottoman Mediterranean and the Renaissance Venetian Isolarii</i>	127
MARK WHELAN, ALEXANDRU SIMON, <i>Changes in Moldavian politics at the end of the rule of Alexander I the Good: Documentary notes</i>	149

LIVIU CÎMPEANU, <i>Anul 1432: începutul conflictului dintre Ilie vodă și Ștefan vodă, fiii lui Alexandru cel Bun. Documente inedite din arhiva Ordinului Teuton</i>	161
ȘERBAN MARIN, <i>Crusades as viewed from Venice. The case of the chronicle transcribed by Gasparo Zancaruolo</i>	187
ALEXANDRA LALIBERTE DE GAGNE, « <i>Je vais donc narrer les grandes actions du prince Michel, dire comment il tailla les Turcs en pieces</i> »: <i>Michel le Brave, champion de l'Orthodoxie des chroniqueurs grecs</i>	209

FAMILIE, BISERICĂ ȘI SOCIETATE

PETRONEL ZAHARIUC, <i>Contribuții privitoare la istoria mănăstirii Probota (I)</i>	223
RAMONA NEACȘA LUPU, „ <i>Și încă a pustiit și sfânta mănăstire</i> ”. <i>Mănăstirea Govora și un gest de putere de la mijlocul secolului al XV-lea</i>	267
ȘTEFAN S. GOROVEI, <i>Voci de dincolo. Pietrele de la Dragomirna</i>	287
VIOLETA BARBU, <i>Cuvântul și sabia. Patriarhul Alexandriei, Gherasim Palladas (1688-1710), un reprezentant al școlii veneto-cretane în țările române (II)</i>	319
MARIANA LAZĂR, <i>Contextul finalului domniei lui Șerban Cantacuzino și situația averii sale</i>	347
MARIA MAGDALENA SZÉKELY, <i>Eseu despre copilărie în Moldova veacului al XVII-lea</i>	379

DISCUȚII

ALEXANDRU PÎNZAR, <i>Heraldica neamurilor boierești din Moldova în secolele XIV-XV. Contribuții și interpretări noi</i>	415
ADDENDA ET CORRIGENDA.....	451
RECENZII ȘI NOTIȚE BIBLIOGRAFICE.....	481
<i>Neofit Cretanul. Jurnal de călătorie, ediție îngrijită, introducere și note de arhimandrit Nectarie Șofelea, Basilica, București, 2013, 175 p.; Vlad Boțulescu de Mălăiești. Scrieri, I. Viața lui Scanderbeg, ed. critică, introducere, studiu filologic și lingvistic, glosar și indice de Emanuela Timotin și Ovidiu Olar, Univers Enciclopedic Gold,</i>	

București, 2013, 284 p. + 8 il; II. *Canonizarea Sfântului Felice. Varlaam și Ioasaf. Glosar irochez-român. Însemnări astronomice*, ediție critică, studiu introductiv și glosar de Cristina Ioana Dima, Univers Enciclopedic Gold, București, 2013, 215 p.; III. *Istoria universală. Asia*, ediție critică, studiu, glosar și indice de Emanuela Timotin și Andrei Timotin, Univers Enciclopedic Gold, București, 2013, 258 p. + 5 il.; *Scrierea chirilică românească din Transilvania și Ungaria habsburgică (sec. XVIII)*. Album de Ovidiu Ghitta, Edit. Argonaut, Cluj-Napoca, 2015, 121 p.; *Istorie în documente: Mavrocordatii (1711-1786). History in Documents: The Mavrocordats*, întocmit de Claudiu Victor Turcitu, Arhivele Naționale ale României & Dar Development Association, București, 2015, 288 p.; Nadia Manea, *Cronicarii, adevărul și puterea. Istorie și ideologie în cronicistica moldovenească a secolului al XVII-lea*, Edit. Oscar Print, București, 2013, 528 p.; Dan Dumitru Iacob (editor), *Avere, prestigiu și cultură materială în surse patrimoniale. Inventare de averi din secolele XVI-XIX*, Edit. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2015, 802 p.; Violeta Barbu, Maria Magdalena Székely, Kinga S. Tüdös, Angela Jianu, *Grădina Rozelor. Femei din Moldova, Țara Românească și Transilvania (sec. XVII-XIX)*, Edit. Academiei Române, București, 2015, 381 p.; Enikő Rűsz-Fogarasi, *Egy elfeledett intézmény: a kolozsvári Szentlélek-ispotály kora újkori története* [O instituție uitată: istoria premodernă a azilului Sf. Duh din Cluj], L'Harmattan, Budapesta, 2012, 172 p.; Boglárka Weisz, *Vásárok és lerakatok a középkori magyar királyságban* [Târguri și locuri de depozit în regatul medieval al Ungariei], Budapesta, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet, 2012, 222 p. + hartă; *A kolozsvári osztóbírói intézmény és a kibocsátott osztálylevelek* [Instituția judeului divizoral al Clujului și documentele emise], ed. Gyöngy Kovács Kiss, Cluj-Napoca, Edit. Korunk Komp-Press, 2012, 568 p.; *Keresztesekből lázadók. Tanulmányok 1514 Magyarországról* [Din cruciați răsculați. Studii despre Ungaria anului 1514], ed. Norbert C. Tóth și Tibor Neumann, Budapesta, MTA BK Történettudományi Intézet, 2015, 375 p.; János József Gudenus, *Örmény eredetű magyar nemesi családok genealógiája* (Javított, bővített kiadás) / (*Genealogia familiilor nobile maghiare de origine armeană*, ediție corectată și augmentată),

editată de Asociația Culturală Rădăcini a Armenilor Transilvăneni (*Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület*), Budapesta, 2010, 971 p. + XVII pl. cu 66 de steme; Preot Ioan Canciuc, *Protopopiatul Darabani. Contribuții monografice asupra așezărilor, bisericii și învățământului*, Edit. Trinitas, Iași, 2009, 372 p.; Idem, *Protopopiatul Dorohoi. Contribuții monografice asupra așezărilor, bisericii și învățământului*, Edit. Doxologia, Iași, 2013, vol. I, 437 p.; vol. II, 447 p.; Ramona Neacșa Lupu, *De la Mircea cel Bătrân la Neagoe Basarab. Raporturile dintre domnie și biserică în Țara Românească*, cuvânt înainte de Ovidiu Cristea, prefață de Virgil Ciocîltan, Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2014, 259 p.; Bogdan-Petru Maleon, *Cercetări privind ideologia puterii și organizarea ecleziastică în Moldova Medievală*, Edit. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2015, 282 p.; Călin Hoinărescu, Manuela Hoinărescu, *Habitatul rural tradițional prahovean*. Restitutio Edit, Ploiești, 2013, 174 p., 3 anexe tabelare, 1 spiță de neam, 101 pl., 12 hărți, 16 pl. de moșii; Gabriella Airaldi, *Andrea Doria*, Salerno Editrice, Roma, 2015, 256 p. + 4 pl. color; Stéphane Castelluccio, *Le prince et le marchand. Le commerce de luxe chez les marchands merciers parisiens pendant le règne de Louis XIV*, Editions SPM (collection Kronos), Paris, 2014, 878 p; *Studia et Documenta Turcologica*, Cluj, nr. 1/2013, 363 p.; nr. 2/2014, 377 p; *Ege ve Balkan Araştırmaları dergisi (EBAD) / Journal of Aegean and Balkan Studies*, Izmir, 2015, vol. 1, 205 p.

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE.....	531
ABREVIERI.....	535

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „NICOLAE IORGA”

STUDII ȘI MATERIALE

DE

ISTORIE MEDIE

VOL. XXXIII, 2015

SOMMAIRE

ORIENTALIA

- VICTOR SPINEI, *La chasse chez les Mongols à l'époque de la grande expansion en Eurasie*..... 9
ANCA POPESCU, *Dobroudja à l'époque ottomane: la juridiction (qazā) de Hârșova (XVIe siècle)*..... 85

CROISADE, CONFRONTATIONS ET DISCOURS POLITIQUES

- OVIDIU CRISTEA, *„Inonderiano tutti doi la turchia como un mare”: le monde chrétien, la Perse et les projets anti-ottomans dans un épisode du XVIe siècle*..... 113
MARIAN COMAN, *La Méditerranée ottomane et les livres des îles vénitiennes de la Renaissance*..... 127
MARK WHELAN, ALEXANDRU SIMON, *Mutations dans la politique de la Moldavie à la fin du règne du prince Alexandre le Bon. Notes documentaires*..... 149
LIVIU CÎMPEANU, *L'année 1432: le début du conflit entre le prince Ilie et le prince Etienne, les fils d'Alexandre le Bon. Documents inédits de l'archive de l'Ordre Teutonique*..... 161

„Studii și Materiale de Istorie Medie”, vol. XXXIII, 2015, p. 1-538

ȘERBAN MARIN, <i>Les croisades vues de Venise. Le cas de la chronique transcrite par Gasparo Zancaruolo</i>	187
ALEXANDRA LALIBERTE DE GAGNE, «Je vais donc narrer les grandes actions du prince Michel, dire comment il tailla les Turcs en pieces»: Michel le Brave, champion de l'Orthodoxie des chroniqueurs grecs.....	209

FAMILLE, EGLISE ET SOCIETE

PETRONEL ZAHARIUC, <i>Contributions concernant l'histoire du monastère Probota (I)</i>	223
RAMONA NEACȘA LUPU, „Et encore le monastère a été déserté”. Monastère Govora et un geste du pouvoir au milieu du XV ^e siècle.....	267
ȘTEFAN GOROVEI, <i>Voix de l'au-delà. Les pierres de Dragomirna</i>	287
VIOLETA BARBU, <i>La parole et l'épée. Le patriarche d'Alexandrie, Gherasim Palladas (1688-1710), un représentant de l'école vénète - crétoise dans les pays roumains (II)</i>	319
MARIANA LAZĂR, <i>La fin du règne du prince Șerban Cantacuzène et la situation de sa fortune</i>	347
MARIA MAGDALENA SZÉKELY, <i>Essai sur l'enfance dans la Moldavie du XVIIe siècle</i>	379

DISCUSSIONS

ALEXANDRU PÎNZAR, <i>Héraldique des familles des boyards de la Moldavie aux XIVe-XVe siècles. Contribution et nouvelles interprétations</i>	415
ADDENDA ET CORRIGENDA.....	451
COMPTES RENDUS ET NOTES BIBLIOGRAPHIQUES.....	481
LIVRES REÇUS À LA REDACTION.....	531
ABBREVIATIONS.....	535

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE “NICOLAE IORGA”

STUDII ȘI MATERIALE

DE

ISTORIE MEDIE

VOL. XXXIII, 2015

CONTENTS

ORIENTALIA

VICTOR SPINEI, <i>The Mongols' Hunting during the Conquest of Eurasia</i>	9
ANCA POPESCU, <i>Dobrudja in Ottoman times. The Kaza of Hârșova (16th century)</i>	85

LATER CRUSADES, CONFRONTATIONS AND POLITICAL DISCOURSES

OVIDIU CRISTEA, <i>„Inonderiano tutti doi la Turchia como un mare”. Christendom, Safavid Persia and the projects for an anti-ottoman alliance in a 1547 document</i>	113
MARIAN COMAN, <i>The Ottoman Mediterranean and the Renaissance Venetian Isolarii</i>	127
MARK WHELAN, ALEXANDRU SIMON, <i>Changes in Moldavian politics at the end of the rule of Alexander I the Good. Documentary notes</i>	149

LIVIU CÎMPEANU, <i>1432: The Beginning of the Conflict between Alexander the Good's Sons, Elijah and Stephen. Documents from the Archive of the Teutonic Order</i>	161
ȘERBAN MARIN, <i>Crusades as viewed from Venice. The case of the chronicle transcribed by Gasparo Zancaruolo</i>	187
ALEXANDRA LALIBERTE DE GAGNE, „ <i>I will tell the story of prince Michaels' great deeds, I will tell how he cut the Turks into pieces</i> ”. <i>Michael the Brave, Champion of Orthodoxy for the Greek Chroniclers</i>	209

FAMILY, CHURCH AND SOCIETY

PETRONEL ZAHARIUC, <i>A Contribution to the History of Probota Monastery (I)</i>	223
RAMONA NEACȘA LUPU, „ <i>Moreover, he devastated the Holy Monastery</i> ”. <i>The Govora Monastery in mid-fifteenth century. The Meanings of Power</i>	267
ȘTEFAN GOROVEI, <i>Voices from Beyond. The Dragomirna Tombstones</i>	287
VIOLETA BARBU, <i>The word and the sword. Gherasim Palladas, Patriarch of Alexandria (1688-1710) as representative of the Veneto-Cretan school in Romanian Principalities (II)</i>	319
MARIANA LAZĂR, <i>The last Years of Șerban Cantacuzino's Reign and the Fate of his Fortune</i>	347
MARIA MAGDALENA SZÉKELY, <i>An Essay on Childhood in seventeenth-century Moldavia</i>	379

DISCUSSIONS

ALEXANDRU PÎNZAR, <i>Heraldry of Moldavian Noble Families in the fourteenth and the fifteenth centuries. New Perspectives and Interpretations</i>	415
ADDENDA ET CORRIGENDA.....	451
BIBLIOGRAPHICAL BULLETIN.....	481
BOOKS RECEIVED.....	531
ABBREVIATIONS.....	535